

REDIN, HJALMAR

Lifsbilder : pennteckningar / af Hjalte

Roasjö, Fritsla : Redin
1898

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

REDIN, H. H.

Rosen
Jv.
(1898)

HJESBILDER

af

HJALTE.

1898.

Kungl. biblioteket

0 0000 000137826

LIFS BILDER.

Pennteckningar

af

HJALTE.

HJ. H. REDINS FÖRLAG.
ROASJÖ, FRITSLA.

LIFSBILDER.

Femte årgång

Häfte

BORÅS 1898. H III
VILÉN & JOHANSONS BOKTRYCKERI.

Flörord.

Utan några som helst anspråk framlägges nu i bokform inför allmänheten efterföljande lilla häfte.

"Lifsbilderna" äro hämtade direkt ur verkligheten, sådan som den ofta ter sig, och äga åtminstone den förtjänsten att vara i sina hufvuddrag sanningsenliga. Kunde de förmå någon enda att besinna det hade de fyllt sitt mål, oaktadt sina brister.

Utgifvaren.

Förord

Den här boken som har utgitts framgår av
i boktrycket under skriftens utseende tillämpligt.
"Ljusstämman" är här utgitt i ett utvald
för sådana som den ofta för sig och den ämnar den
förhållanden till vara i sin utgåva som sammanfattning.
Ljusstämman är förordningen om att den ska ha
fått ett nytt utseende som förklarar.

Ljusstämman

Bara en "trashank".

Skiss.

Det led emot skymningen en kall och kulen oktoberdag. Himlen var disig och grå och det rådde höststämning i naturen; en reflex däraf tycktes ha lagt sig öfver människornas sinnen, ty bland den talrika människomassa, som lustvandrade i X-köpings vackra stadspark för att finna nöje och vederkvickelse härskade i afton ej den animerade stämning, som varit vanlig förut under sommar och solskensdagar.

Om också bland mängden rådde en förnimmelse af att nu var det höst, saknades därför ingalunda enskilda grupper, där leende miner och muntert glam vid glasens klang tydde på att åtminstone de hade fått "ångan opp".

Trängd i det tätaste människovimlet gick en ensam man med nedböjdt hufvud och händerna instuckna i rockfickorna. Ej aktande på de omilda knuffar, han då och då erhöll af förbipasserande tycktes han helt försjunken i tankar, hvilka, att döma af de hopknipna läpparne och de rynkade ögonbrynen ej måtte vara af angenämaste slag.

Hvem var han?

Det fanns ett visst obeskrifligt "något" hos den böjda figuren, i de slappa, pussiga dragen hos denne man, som helt visst ännu hunnit föga öfver medelåldern.

Det var "något" som angaf att han en gång tillhört samhällets grädda; men att han nu befann sig på resan utför, därom vittnade otvetydigt såväl hans hela uppträdande, som den fläckiga rocken och den solkiga hatt, han var iklädd. Att dessa klädesplagg en gång

ägt högt värde kunde ännu skönjas liksom att den som bar dessa ock en gång varit en "bättre människa".

Hur hade han blifvit det han nu var och hvilka tankar dvaldes väl nu i hans sinne?

* * *

Halft omedvetet styrde han åter sina steg mot den plats, därifrån han senast kommit. Där sutto vid ett bord ett litet kotteri af två herrar, med fint yttre, i sällskap med några damer. Han stannade på afstånd och kastande en blick full af bitterhet och afund bort till det lilla sällskapet mumlade han för sig själf:

— "Bara en trashank! Försupen! . . .?"

Ja, så hade han sagt, herrn, som satt där borta till venster, och det om honom, som varit hans vän och hans kamrat också i ungdomsdagar. Kunde han hjälpa att det gått honom illa på sista tiden? Hade det ej varit vännens plikt att söka hjälpa honom på fötter igen? Och nu därtill dessa föraktfulla ord, när han förut på kvällen sökt helsa på och sluta sig till honom liksom i gamla tider. Ja då hade han, den högmodige, knappt vårdat sig att besvara hälsningen och strax därefter likgiltigt vändt sig bort, sägande till den främmande herrn i sitt sällskap till svar på någon fråga af denne:

— Bara en försupen trashank, som jag fordom varit bekant med.

Och det hade han ägt panna att säga tillräckligt högt att *han* skulle höra det.

Åh! Han ville visst icke tränga sig på den öfvermodige. Egentligen hade han väl blott känt harm, men — besynnerligt ändå! Hvad de orden hatt förmåga att väcka gamla, halft förgätna minnen till lif igen. Han såg i denna stund hela sitt förflutna lif passera revy.

* * *

Barn af en af stadens mest aktade oeh förmögne borgare hade han åtnjutit en vårdad uppfostran och genast efter slutade skolstudier fått en fördelaktig plats på ett större grosshandelskontor. Hans duglighet såsom affärsman, hans begåfning och hans angenäma sätt att vara, i förening med de goda relationer som genom hans börd stodo honom till buds gjorde honom hastigt till allas gunstling och enhvar förespådde honom en lysande framtid. Tidigt öppnade han egen grosshandelsaffär och dref hastigt upp den till ett omfång som inom få år gjorde den unge grossören till en af stadens betydande män och hans namn aktadt i in- och utlandet. Så greps han af kärlekens allmakt, men inga oöfverstigligen hinder tycktes kunna resa sig i hans väg. Den rika och som stadens främsta skönhet firade Flora B—n lofvade utan betänkande att blifva hans maka och deras trolofning eklaterades inom kort. Åh! hvad alla då tyckte han var afundsvärd.

* * *

Huru länge?

Bubblan brast, och det blef en tillintetgörande katastrof, som sopade bort allt, allt med ett slag, nej icke allt ängå, ty Floras kärlek bestod provfet; fastän hennes förmyndare bestämdt vägrade att gifva sin tillåtelse till något giftermål med honom, den ruinerade, kunde intet förmå henne att bryta med honom. Med all den makt hon egde öfver honom sökte hon att sporra hans energi till att hugga i med nya tag att åter vinna sig en position i samhället. Verkligen gjorde han också ett par allvarliga ansatser därtill, men det bar emot. Så gaf då äfven hon honom förlorad. Nu var han det han var, men bar han verkligen själf skulden för sitt öde? Hans egenkärlek hviskade nog ett afgörande nej,

men det går ej så lätt för en människa att nedtysta sitt sitt bättre jag, när det af någon yttre påverkan blifvit väckt till lif, hans tankar återfördes till barndomsåren och fädernehemmet där, i hans föräldrars gästfria hus, han, ännu en oreflekterande yster gosse, blifvit van att deltaga i aftonsamkvämen och taga sitt glas, när de äldre tömde sina. Ja nog mindes han att rusdryckerna smakade förfärligt illa till en början, men han lärde sig snart att ej visa det, ty det förnäma sällskapet log åt honom och då damerna sade att han var "rar", när som han sedan med komisk värdighet höjde sitt glas för dem och drack det i botten.

Så följde hans stormiga ynglingaår: då var han ännu härskare öfver rusdrycksbegäret . . . när han ville, men viljan förslappades allt mer och när så den ekonomiska kraschen kom, bröts hans motstånd. Spriten drog ned hans lufs farkost utan att han ügde kraft nog att kasta om.

Men dessa hånfulla ord af den forne vännen från välmaktsdagar, hade han ändå förtjänt dem?

"Försupen!" Hvad mer, om han också det var, så angick det ingen, nej ingen alls mer än honom själf och så hade han kallat honom "trashank", och det hånfulla "bara" han skickat förut. Var han då verkligen nu *bara* en trashank? Var det männe rätt att så där lägga sten på börda? Ej låg skulden hos honom personligen att hans affärsställning blifvit underminerad och störtat samman. Nej, tusen gånger nej! Det berodde helt och hållet på ogynsamma konjunkturner. Visserligen saknade han nu fast sysselsättning och om han tog sig ett glas då och då, så var det *bara* för att lifva upp det dufnade sinnet och stärka humöret.

— Bara? — Nu använde han själf det ordet. Med

ens vaknade han till fullt medvetande igen och fick syn på tingen i en annan gestalt, i ett nytt ljus. Samma ord som förtröt honom så, då det användes af en annan om honom, använde han ej just det själf vid sitt försök att för samvetet urskulda sig, för att vända bort sin skuldmedvetenhet. Jo, jo, den f. d. vännen hade rätt. Han var en föraktlig stympare, men *nu* var gränsen satt för hans dittillsvarande lif, nu skulle han vända om, han hade tänkt det tjogtals gånger förut, men det hade felat honom stål i viljan och så hade han åter och åter igen tystat den manande rösten i sitt inre med en ny flod af rusdrycker och så sjunkit allt djupare på det sluttande planet.

* * *

Det fick ej förblifva så längre — han rätade upp sin gestalt och såg sig omkring med en utmanande blick — nej! *Nu* var hans beslut fattadt:

Absolut nykterhet! Dess fana skulle han härefter troget följa. Att all måttlighet utmynnar ytterst i omåttlighet, det kände han, det hade han fått bittert erfarat. Nej, bättre full afhållsamhet då, utan några förbehåll, ty där, *endast* där fanns *hans* räddning.

Han skakade på sig och sträckte ut armarne lik en den där vaknat ur en svår dröm, så vände han sig om och gick

* * *

Blef han räddad? Fullföljde han sedan den lefnadsbana han i den stunden åt sig utstakat.

Vi veta det ej, kanske det, kanske var det redan försent och hans motståndskraft och moral redan så förbi att han åter sjönk i lastens dy steg för steg, tills han kom ned till förbrytarens nivå och förblef allt framgent bara en "trashank".

Krycke-Bengt.

Berättelse.

Det fanns ej i hela socknen en bonde som var så afundad som Bengt Bengtsson i Storegården. Ej var det något att förvånas öfver häller, ty allt hvad granarne ansågo som bäst hade fallit på hans lott. Efter "gamle Bengt", far sin, hade han ärft ett halft mantal ograveradt och därtill ett dussin papperslappar som för större och mindre summor voro in-tecknade i lika många omkringliggande hemmansdelar. Den vackraste flicka i trakten hade blifvit hans maka och äfven hon hade medfört ej obetydligt "medel" till det gemensamma boet. Kyrkvärd, kommunalordförande och nämndeman allt hade Bengtsson i Storegården blifvit "så den har då hva' andra leta efter", sades det halt beundrande, halft förtrytsamt.

Ett fattades dock Bengt Bengtsson och hans Johanna.

Ett femtonårigt äktenskap hade ej skänkt makarne några barn och på sistone hade de upphört att hoppas på "denna Guds välsignelse"; det var deras enda sorg.

Så hände det att en fattig torpare "som hade stugan full med ungar" såg sig lyckliggjord med tvillingdöttrar.

Enär han på långt håll var släkt med Storagårds'mora och det därifrån kunde väntas en anseelig fadder-gåfva, blef hon ombedd att blifva "burlagumma" för den ena af flickorna.

Var icke det en fingervisning från höjden för de burgna och barnlösa makarne Bengtsson, åtminstone

uppfattade de det så.

Här kunde de få sig en liten fosterdotter att slösa all sin ömhet på och på samma gång göra en god gärning emot en frände.

De togo sig an flickan såsom sin egen och lilla Hilma växte och frodades i sin goda fostermoders vård.

Ett år hade gått förbi eller kanske något mera, innan ortens skvellersysstrar förnumstigt slogo sina kloka hufvuden tillhoppa och där tisslades och tasslades jämt och samt om hvad det skulle blifva af Storagårdstösa; männe de skickade henne hem till sina föräldrar igen?

* * *

Innan Hilma fått upplefva sin andra födelsedag fick hon en liten lekbroder som var Bengt Bengtssons och hans makas eget barn.

Lille Bengts födelse orsakade likväl ej någon förändring i Hilmas öde.

De båda fostersyskonen växte upp, lekte i hemmet och läste i folkskolan alltid tillsammans och i den mest berömliga endräkt, så blefvo de konfirmerade på samma dag, ty Hilma hade väntat ett år för Bengts skull och den kvicke, rikt begåfvade gossen hade genomgått och fick afsluta skolan ett år tidigare än bruket i orten eljest var.

Där man såg Hilma var också Bengt, och fastän de aldrig talat ett ord om kärlek visste likväl båda, att de ej kunde lefva utan hvarandra.

Far och mor sågo nog huru det var men de hade ingenting att invända. Kanske fader Bengt någon gång harmades, att "torparungen" skulle taga deras ende son ifrån dem, men då var mor strax tillreds att säga: Att vi fingo pojken det var Guds välsignelse för att vi togo oss an flickan, så om någon, bör hon ha

honom. Och då gaf far henne rätt.

Bengt hade nått sitt sjuttonde år och var ej mera "lille-Bengt", ty nu var han längre än far sin.

*
*
*

Det var midt i vintern men i Storagården hade de ännu både säd och "jorlpär" till afsalu och far, som därmed skulle fara in till månadsmarknaden i staden, tog Bengt med sig att lära honom "köpslaga".

Nämndeman Bengtsson var ingen drinkare, men en och annan gång hände det att han i vänners lag tog sig en "tår på tand" och så hände det ock nu vid marknaden.

Bengt — lille Bengt — hade aldrig tillåtits smaka rusdrycker, ty så pass klarsynt att han insåg att de ej passade för barn, det var ändå nämndemannen. Nu var Bengt med och såg far dricka och vännerna gjorde narr af honom som var "stora karlen och ej kunde tagga en rejäl sup"; och då tog han den för att visa att han var "karl". Visst smakade det förfärligt illa, men då han blef utskrattad för att han grinade illa åt supen, tog han en till för att visa att han ej var rädd och sen kände han sig så morsk att han, utan att bry sig om far gick med några kamrater på en ölstuga.

När de reste från staden var Bengt full, för första gången i sitt lif. Af sin far fick han en hel rad med förmaningar, men då gubben ej själf var nykter, ansåg sig Bengt — naturligt nog — ej behöfva beakta dem.

Vid en korsväg låg en ölkrog, där skulle det rastas; hästarne fingo obetäckta stå ute i kölden och hela sällskapet slank in.

Om en stund kom Bengt ut igen, ensam, och när nämndemannen och hans sällskap ändtligen blefvo redo att fortsätta hemfärden, var Bengt ingenstädes att finna.

Morgonen därpå hittades han ute i snön, halfdöd. Lifvet blef väl räddat, men benen voro förfrusna och den ena foten måste amputeras.

Så blef han *Krycke-Bengt*.

* * *

Fem år hade förflutit sedan Bengt blef krympling för lifvet och de åren hade i Storegården medfört stora förändringar. Nämndemannen Bengtsson hade samlats till sina fäder och mor Johanna hade blifvit gammal och slö så att nu fick Bengt — Krycke-Bengt, som han numera allmänt kallades — ensam styra och ställa allt efter behag, och då han var enda arvingen till den betydande förmögenheten, fattades det ej tärnor i orten som skulle velat dela ljuft och ledt med honom, i trots af hans obotliga lyte. Men Bengt och Hilma höllo ännu hvarandra kära, liksom fordom. Väl hade Hilma först sörjt mycket öfver fosterbroderns olycksöde och den händelse som vållat det, men Bengt hade burit följderna utan knot och heligt och dyrt lofvat att aldrig under sin lifstid mera smaka den fördärflika dryck, som orsakat hans olycka.

Ett lifligt lynne gjorde att Hilma längtade att få komma ut och se sig om i den vida värld, hvarom hon visste så litet, men hon var likväl så innerligt fästad vid Bengt att intet kunde förmå henne att öfvergifva honom.

Dansgillen voro Hilmas svagaste sida; de lockade henne med en förunderlig makt, som stundom blef henne omöjlig att motstå, oaktadt hon var öfvertygad att hon genom att deltaga i dem vållade Bengt smärta, fastän han aldrig låtsade därom.

Bengt med sitt träben och krycka kunde tydligtvis ej deltaga i slika tillställningar och föröfrigt trufdes han bäst vid hemmets lugna id.

Det tycktes som hade i viss mån nya förhållanden framträtt i orten. Aldrig förut i mannaminne hade där förekommit så många, snabbt efter hvarandra följande, olikartade nöjestillställningar.

Orsaken låg väl däri att i socknen funnos ett slags modelejon, som blefvo storligen beundrade, synnerligast af bygdens giftasvuxne flickor. Det var från Amerika hemlända emigranter; de voro flere, men Johannes i Hö-garp öfverglänste alla. Han var en vacker karl och en flink dansör, strödde pänningar omkring sig som sand och kunde dricka huru mycket som hälst utan att det syntes på honom. Hvarendaste tärna korade till sitt hjärtas afgud den stilige John — så hade han amerikaniserat sitt namn. På alla lekstugor i orten var han med, och om dessa voro talrikare än förut så var det väl mäst för hans skull. Då Hilma gjordt hans bekantskap, kunde hon icke upphöra att prisa honom såsom den där öfverträffade alla andra.

Det talet likade Bengt illa.

Så gick en tid, och när årets gröda blifvit lyckligen inhöstad i ladorna, tog sig ungdomen däraf anledning att tillställa en skördefäst. Hilma var ibland de tärnor, som dit inbudits, och äfven Bengt följde med till gillet. Det hade han aldrig brukat göra sedan han blifvit krympling, men nu hade svartsjukans dämon fått makt med honom, så att han tordes ej låta Hilma gå ensam dit.

Bara de inte göra spektakel af att du kommer med till dansen, hade Hilma varnande sagt, innan de ginge hemifrån och redan strax vid framkomsten kände sig Bengt pinsamt berörd af det medlidsamma löje han såg leka sig till mötes. En och annan halfkvärd hviskning undgick ej håller honom. "Se på Krycke-Bengt!" — "Ha

ni sett mej dansa på kryckor?" "Hvad skall han *här* att göra?", hörde han.

I en vrå längst i skymundan tog Bengt plats och först roade det honom att sitta och se på de andres ystra dans och då Hilma sökte upp honom och sade några vänliga ord, när hon någon gång måste hvila från dansen, hvori hon svängde kring ständigt uppbjuden, då kände sig Bengt stolt och belåten med sin därvaro, men snart fördystrades hans stämning ty han kunde ej undgå att märka att den öfvermodige John i Högarp försökte på allt sätt att för egen del lägga beslag på Hilma och att hon med synbar förnöjelse mottog hans djärfva hyllning, och slutligen knappt hade en dans för någon annan än honom.

Påminnande sig den hviskning, han råkat att få höra, tänkte Bengt; Ja, hvad skulle jag här att göra? Beklämd reste han sig och linkade åstad emot dörren, fast besluten att ofördröjligen begifva sig på väg till hemmet igen; där väntade honom åtminstone den fördelen att i ensamheten kunna få ostördt ge fritt lopp åt sin sorg.

— Inga likbjudareminer i kväll, ryck upp dig vän Bengt! utropade skrattande grannens son, och vänskapsfullt slående honom på axeln fortsatte han: Du sitter och blir vid misshumör af att *bara se på* huru vi dricka och äro glada, nej kom nu med och blanda dig en toddy så kryar du upp dig på stunden.

Svartsjukan gjorde Bengt fallen för att begå hvilken galenskap som helst. Han som aldrig sedan sin första ungdom smakat några rusdrycker följde nu beredvilligt kamraten och tillagade åt sig en toddy, som en van dryckeskämpe skulle baxnat för.

Det förgick åter en stund och så kom Hilma bort till honom, där han satt och drack vid bordet. —

Men Bengt, hvad ser jag? sade hon i vänligt förebräende ton.

— Du ser väl ingenting mer än amer'kanen, svrade han vresigt.

— Ah, käre Bengt, tror du det är så . . . och det är därför du dricker, sade Hilma tveksamt och satte sig vid hans sida.

John, som tappat bort Hilma i trängseln, märkte nu hvar hon var och trängde sig fram och bjöd upp henne till dans igen, hånleende åt Bengt.

— Huldaste min flicka! kom lät oss dansa ett slag igen. — Inte behöfver du sitta och se efter kryckepojken, sade han.

Toddyn hade gjort den vid slikt ovane Bengt mer än halfrusig; nu hade han "ångan uppe" och vid den oförtydbara förolämpningen var måttet rågad. När John fattade Hilmas hand för att återföra henne in i dansen, slog han honom i ansigtet med sin krycka.

Svärjande ryckte den hemvände emigranten fram en sexpipig revolver. Men då kastade sig kvinnorna skrikande emellan och med ett raskt grepp ryckte Hilma till sig revolvern och kastade den på bordet. Utan att mera veta hvad han gjorde grep Bengt honom där och sköt besinningslöst sin fiende en kula genom hjärtat.

Ett gräsligt tumult uppstod nu och innan det lyckades att öfvermanna Bengt hade mordvapnet utsläckt ytterligare två menniskolif.

Ett tungt ansvar hvilade på krymplingen — eller rusdryckerna? Kanske båda!

* * *

Fängelsets portar slöto sig bakom brottslingen, som dömts att för alltid försmäkta därinom.

Genom lättsinnigt koketteri hade Hilma vållat ett

förfärligt sorgespel och svåra samvetskval följde i spåren. Hon blef smått från sina sinnen och i sitt otillräkneliga tillstånd förkortade hon en dag sjelf det lif som numera blifvit henne en börda.

Dubbel sorg ändade i förtid mor Johannas lif och Storegården med husets gamla förmögenhet blef förfaren och förskingrad.

Intet återstod från gångna tider då Bengt, redan en andligt och kroppsligt bruten gubbe, förskonades af nåd från straffets fortsättande.

"Nåd!" Var det verkligen det för den stackars krymplingen? Såsom ett kommunens nådehjon lefver Krycke-Bengt sedan af — nåd.

Olika öden.

Berättelse.

De voro barndomsvänner de två.

Allt ifrån späda år hade de varit lekkamrater och tidigt fästade vid hvarandra med innerlig vänskap; lika hvarandra i lynnen och tycken delade de troget hvarje fröjd och smärta. Allt tydde på att de allt framgent skulle stå hvarandra lika nära och dock voro de så olika.

Carl var ende sonen till den rika och pänningedryga patronen på Herrebo fideikommiss och Johan — hans barndomsvän — var den femte af en fattig torparens under gården — åtta barn.

Enär patronens son saknade lekkamrater, ty hans enda syskon var en några år yngre flicka hade den rike patronen antagit sig Johan att han skulle vara på en gång ett sällskap och en "pass-opp" åt den lille fideikommissarien. I en statares hem fick Johan sin omvårdnad och försigtighetsmått vidtogos att barnen tidigt måtte förstå att de ej voro jämbördiga; trots allt detta alstrade dock den dagliga sammanvaron en djup vänskap, som helt upptog de tvås oskyldiga barnahjärtan.

* * *

Allt är föränderligt och medan de ännu stodo i ungdomens vår randades den dag då vännerna måste skiljas. Carl sändes till ett högre läroverk och Johan fick såsom dräng vid gården själf börja förtjäna sitt uppehälle; visst bad Carl, med tårar i ögonen, fadren att Johan måtte få följa honom till skolan, men ett föraktfullt skratt följdt af ett gäckande leende blef enda svaret på denna bön. De voro bestämda att gå olika banor mot

framtida öden.

När ferierna voro inne återvände Carl regelbundet till hemmet och det gängna förtroliga förhållandet återupprepades mellan husbondens son, som skulle "läsa till att bli herre", och lekkamraten som blifvit gårdsdräng där hemma.

Än voro de barndomsvänner.

Carl hade ständigt visat sig besitta ett klart hufvud och en berömvärd flit, med heder tagit sin examen och afgått till universitetet, och alla förespåde honom en glänsande bana.

Johan hade avancerat äfven han och blifvit fördräng vid gården.

År hade förflutit sen Carl besökte hemmet, så spordes att han tagit kandidaten och nu ärnade komma hem och hvila upp sig en tid.

Johans trofasta hjärta klappade af fröjd, ändtligen skulle han få träffa barndomsvännen igen och sluta honom i sina armar. Och nu sedan Carl blifvit en lärd man torde han nog, då han nu fick god tid, vilja meddela honom något af sitt rika vetande och Johan skulle bli en villig lärjunge, ty han törstade efter kunskaper.

Fintligt utverkade han att det blef just han som skulle möta honom vid stationen.

Ush! Hvad det gick undan och ändå tyckte han att de ystra hästarne ej sprungo fort nog, men han hann fram till stationen en hel timme före tågets ankomst.

Ändtligen hördes signalen och tåget susade fram och stannade.

Där kom Carl ut ur en första klass kupé med en annan ung herre vid sin sida.

Åh! Hvad han blifvit stilig och så lärd han såg ut.

— Välkommen hem Carl! Jag . . . Johan tyst-

nade tvärt, något i barndomsvännens min sade honom att han ej borde fortsätta och tiggande stannade han utan att gå fram och räcka honom handen som han ämnat.

— Drummel! Kör fram vagnen. Jag tituleras: Hr kandidaten; minns det en annan gång! Röt Carl åt honom.

— Jag är Johan, sökte han invända.

— Känner nog igen dig tölp! Lyd! blef svaret.

Utan ett ord vidare körde han fram vagnen och hoppade upp bakpå, sedan herrarne tagit plats fram i sätet. De underhöllo hela vägen ett lifligt samtal, utan att Johan blef tilltalad eller själf sade något.

Senare på dagen träffade han åter Carl; denna gång ensam ute på marken bakom ladugården.

— Johan! — sade Carl, och gick fram och fattade hans hand, — förlåt mig mina hårda ord vid stationen i dag. Min vänskap för dig är sig lik, men ser du för universitetskamrater kan jag ej erkänna dig såsom en vän och bror. Friherren — min kamrat -- blir här någon tid, sedan ställa vi allt på gamla foten igen.

Johan tackade vänligt, men i hans inre kändes ett smärtsamt styng, och en vän som skändes för honom beslöt han ej besvära mera.

Friherren stannade kvar tills de båda åter reste igen för att fortsätta sina studier och Johan talade hela tiden ej vid Carl mera än när han mottog gifna befallningar.

* * *

Ett år hade flytt igen så kom ett rykte att Carl börjat "lefva svearne", svira och spela och detta rykte vann mera tilltro därigenom att patronen i samma vefva för rampris sålde en utgård, som lydde under men ej

hörde till Herrebo fideikomiss.

Johan som genom sparsamhet fått en liten sparad pänning af sina löner lämnade samma år tjänsten för att under vintermånaderna, understödd af statsbidrag, besöka länets folkhögskola.

De kunskaper han där inhämtade, gjorde honom visserligen icke till en lärd man, men de satte honom i stånd att sedan framgångsrikt idka själfstudier. Ett annat, som han sedan i lifvets skola lärde sig att skatta lika högt, var att han där, genom lärarens föredöme, förmåddes ingå i en *helnykterhetsförening*. Den förbindelse han då aflade höll han sedan troget.

* * *

Flere år hade tilländalupit och Carl som ytterst sällan besökt hemmet, låg ännu kvar vid akademien utan att ha tagit någon vidare examen, men hemma på Herrebo stundade en stor förändring, ty patronen, som på de senaste åren mot inteckningar gång på gång upplånat stora pänningsummor — för att betäcka sonens skulder, det erkände han nu öppet — han kunde ej mera betala de enormt stora räntorna och godset skulle nu säljas exekutivt. Försäljningssumman torde ej betäcka skulderna på långt när troddes det.

Auktionsdagen randades och snart spordes det att Johan — den forne gårdsdrängen — inköpt Herrebo för utmättningsvärdet. Om han velat så hade han fått det betydligt billigare sades det allmänt.

Under de sistförflutna åren hade Johan, efter slutad kurs vid folkhögskolan, fått plats först som rättare, så som inspektor vid en annan egendom i orten och där genom flit och obesticklig redlighet gjort sig så omtyckt att han fått sin husbondes borgen vid sitt egendomsköp. En grundplåt till uppsättning hade han själf sparad.

Så mottog han Herrebo och började genast att införa tidsenlig landthushållning med praktisk tillämpning af teoretiska grunder.

Sorg och grämlse lade *gamle* patron på Herrebo i grafven kort efteråt och då stod Edla — hans dotter — ensam och värnlös, ty hennes faders vänner från hans välmakts dagar hade strax vid hans ruin kallt vändt honom och hans familj ryggen. Carl var kvar ännu vid universitetet, men just i samma vecka kom ock under rättelse att han af diverse skäl blifvit relegerad därifrån.

I sitt förlorade barndomshem, hos dess nye ägare Johan Andersson — patron ville han ej kallas — fann den värnlösa flickan åter ett hem och få år senare, så fort Johan ansåg sin ekonomiska ställning betryggad, blef hon hans lyckliga maka.

Från svågern hörde Johan på årtal intet, han hade afdunstat till Amerika, sades det, efter att ha åsamkat sig stora skulder och varit nära att blifva straffad för bedrägeri.

En mörk höstafton för några år sedan inträdde i köket på Herrebo en utmärglad tiggare och bad ödmjukt att få tala vid egendomsegaren.

Det var Carl, eller rättare skuggan af hans forna jag.

Johan mottog honom med orden: Min vänskap för dig är sig lik, och jag ämnar ej dölja den håller.

Sedan dess har Carl lefvat i ro hos svågern och barndomsvännen, väl omhuldad af denne och af sin syster, men ett lastfullt lif hade i förtid för alltid bräckt hans krafter och nu hvilar han i grafven, snart glömd.

Johan lefver och då han dör skall hans minne ännu välsignadt kvarleva.

”Ett vet jag som aldrig dör: dom öfver dödan”.

Lifsbilder.

I.

Du oskuldsfulla du leende barn;
morgon som gryr,
bevara dig ren i middagssols brand
tills dagen flyr.

Blomma som knoppas, utveckling är när.
Solljusets kyss,
vårvindens fläkt täflande smeka ros,
uppspirad nyss.

När stormen går lös slut hjärtbladen till
för giftig vind,
spänstigt dig böj, men för slippriga dyn
akta din kind.

Du ros ibland törnen vakta dig för
törnrosens tagg.
Såras ditt hjärtblad så brytes din stjälk,
vattnad af dagg.

II.

Den rena pärla som jag drömde
du icke var, ithy
din fagra yta trolöst gömde
ett inre haltlöst gry
och jag nu utan saknad lämnar,
åt en förbländad hop,
en falsk klenod och aldrig ämnar
mer tro på dårars rop:

--En dyrbar ädelsten, en äkta
 ogrumlad diamant! —
 Vi grusets barn ej skilja mäkta
 förvillelse och sannt.

III.

Din oskuld är härjad,
 din vår är förbi;
 din sommar är sköflad
 du nalkas din höst.

Hvad har du då öfrigt
 af jordlifvets fröjd,
 ur nöjenas hvirvel
 från ungdomens tid?

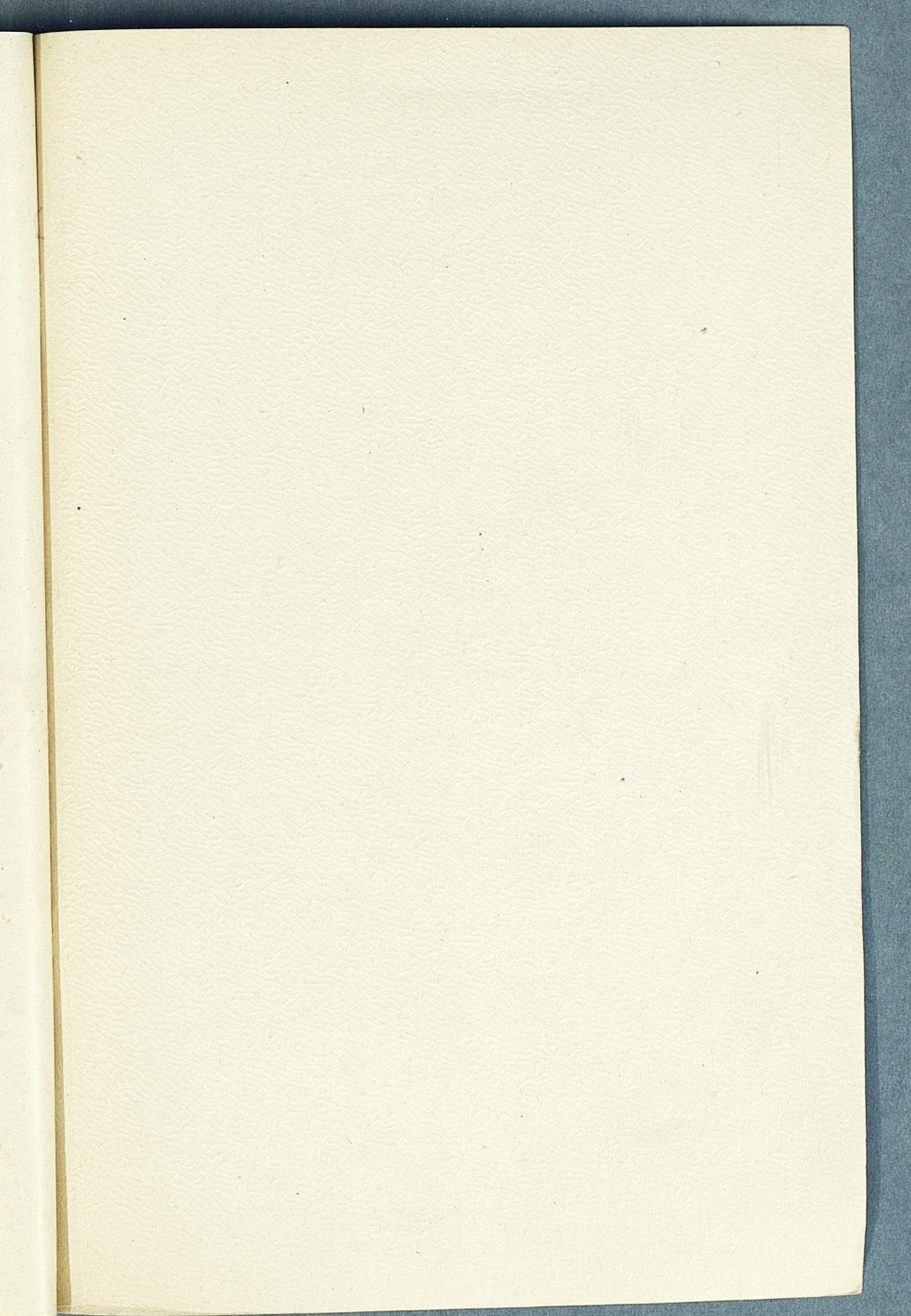
Blott frätande minnen
 blott svidande sår.
 En undergräfd hälsa,
 en vilseledd själ!

Ja räds för de dagar
 som komma rätt nu,
 sen skönheten flyktat,
 när åldern begyns.

Då skingra sig alla
 de hägringars tal
 som dårat ditt hjärta,
 som villat din stig.

Dig samvetskval gripa,
 dig ånger förtär.
 Du lägges i grafven
 för evigt förstörd.

Pris 25 öre.

www.books2ebooks.eu